

Для дотримання оптимального мікроклімату у приміщеннях, встановленого санітарними нормами, контролюють повітряне середовище. Для визначення температури повітря користуються звичайними ртутними і спиртовими термометрами; для визначення відносної вологості використовують гігрометри. Контролювати надмірне радіаційне та конвективне тепло, що поступає від нагрітих поверхонь обладнання, можна за рахунок теплоізоляції цих поверхонь. Захист від прямої дії теплового випромінювання здійснюється екрануванням – встановленням термічного опору на шляху теплового потоку.

На виробництві при виконанні робіт в зоні підвищеної температури повітря або в гарячих реактивних зонах обладнання користуються засобами індивідуального захисту – термозахисним одягом, ізолюючими апаратами органів дихання, спеціальними рукавичками тощо[2].

Для створення сприятливих умов для здорової роботи, які б запобігали швидкій втомлюваності очей, виникненню професійних захворювань, виробниче освітлення повинно відповідати наступним вимогам:

- створювати на робочій поверхні освітленість, що відповідає характеру зорової роботи і не є нижчою за встановлені норми;

- забезпечувати достатню рівномірність та постійність рівня освітленості у виробничих приміщеннях, щоб уникнути частотої переадаптації органів зору;

- не створювати засліплювальної дії як від самих джерел освітлення, так і від інших предметів, що знаходяться у полі зору;

- не створювати на робочій поверхні різних та глибоких тіней (особливо рухомих);

- повинен бути достатній для розрізнення деталей контраст поверхонь, що освітлюються;

- не створювати небезпечних та шкідливих виробничих чинників (шум, теплові випромінювання, небезпека ураження струмом, пожежо- та вибухонебезпека світильників):

- обладнання повинне бути надійним і простим в експлуатації, економічним та естетичним [3].

Список використаної літератури

1. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / За ред. М. Назарука. – Львів: За вільну Україну, 1997. – 275 с.
2. Заплатинський В. М. Безпека життєдіяльності: Опорний конспект лекцій/ В.М. Заплатинський – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 1999. – 207 с.
3. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності/ В.М. Ярошевська, М.М. Ярошевський, І. В. Москальов. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДЕЙ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Пилипенко Н.В.
м. Полтава*

Анотація. У статті обговорюються загальні принципи безпеки життєдіяльності. Пояснення методів забезпечення та основних практичних заходів для забезпечення безпеки життя людини.

Ключові слова: безпека, життєдіяльність, принцип, засоби, методи, захист.

Проблема захисту людей від небезпеки в різних умовах свого існування виникла в давнину. Люди боялися різних невідомих процесів і явищ, загроз з боку представників біологічного світу. З розвитком людського суспільства виникають додаткові ризики, спричинені самою людиною [2, с. 38].

Науково-технічний прогрес, загалом, поліпшення безпеки людського життя, підвищення комфорту існування, викликало ряд нових проблем: збільшення ризику травмування та смерті у випадку взаємодії із складними технічними системами у виробництві, транспорті та в повсякденному житті; велика кількість аварій та катастроф викликана зниженням надійності пристроїв, що виробляються людьми; кількість стихійних лих, а також збройні конфлікти та терористичні акти, та розмір негативних наслідків їх збільшення [4, с.18].

Цапко В.Г. значну увагу приділяв методам і засобам безпеки життя. Зеркалова Д.В., Запорожець А.І. розглядали проблему виділення раніше нерозкритих частин загальної проблеми автентичних моделей виникнення подій, які можуть спричинити небезпечні ситуації, розробка методів прогнозування, виявлення та ідентифікація небезпек, оцінка їх впливу на людину та навколишнє середовище, комплексне дослідження принципів взаємодії людини з технологіями та навколишнім середовищем [4, с.17].

Практика показує, що небезпека для життя людини може виникнути як в надзвичайних ситуаціях, так і в нормальних умовах навколишнього середовища. Для забезпечення безпеки життя своїх громадян кожна держава запроваджує різні регуляторні, організаційні, технічні, біомедичні, фінансово-економічні та інші заходи.

У той же час, забезпечення безпеки - це складний процес, в якому можна виділити елементарні компоненти, вихідні положення, правила та ідеї, які називаються принципами (Зеркалов Д.В) [4].

Принципи безпеки життя досить численні і можуть бути розділені на наступні групи (Рис. 1).

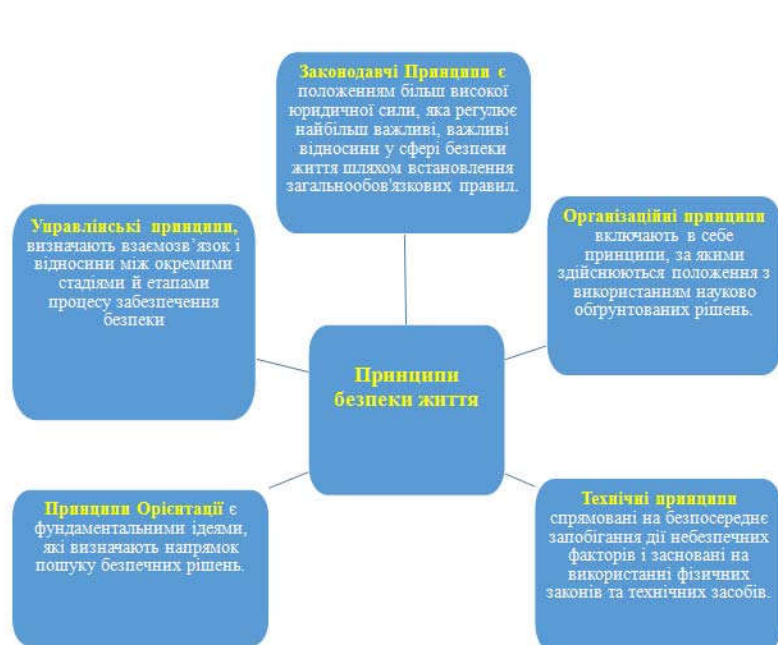

Рис. 1. Схематичне представлення груп принципів безпеки життя

Політика держави щодо вирішення проблем забезпечення безпеки життєдіяльності знаходить своє відображення в чинному законодавстві України.

Ці питання прямо чи опосередковано регулюють понад 200 нормативно-

правових актів різної юридичної сили. Основні правові засади забезпечення невід'ємних прав людини щодо забезпечення безпеки її життєдіяльності викладено в Конституції України, яка гарантує встановлення безпеки на рівні національної ідеї.

Основними законами, які визначають правові та організаційні засади захисту громадян України від надзвичайних ситуацій і забезпечення безпеки їх життєдіяльності є закони України: «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій»; «Про правові засади цивільного захисту»; «Про цивільну оборону України»; «Про аварійно-рятувальні служби»; «Про зону надзвичайної екологічної ситуації»; «Про правовий режим надзвичайного стану»; «Про Збройні Сили України» тощо.

Деякі із законодавчих актів цієї групи спрямовані на обмеження впливу небезпечних чинників при перебуванні людини в певних (специфічних) умовах. До таких законів відносяться закони України: «Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань»; «Про використання ядерної енергії та радіаційної безпеки»; «Про пожежну безпеку»; «Про дорожній рух», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про запобігання захворювання на СНІД» та інші акти законодавства[5].

Охорона праці спрямована на створення безпечних і комфортних умов для трудової діяльності людини. Ці умови повинні забезпечувати збереження життя і здоров'я працівників та усувати травми і професійні захворювання робітників на робочому місці [4, с. 16].

Методи забезпечення безпеки життя. Безпека досягається трьома основними методами:

- метод А полягає в просторовому або часовому розподілі гомосфери (зони людської діяльності) і ноосфери (зоні формування небезпеки). Це досягається за допомогою дистанційного керування, автоматизації, організації роботи за розкладом і т.д;

- метод Б – нормалізувати ноосферу, усуваючи небезпеку. Це комплекс заходів, які захищають людей від шуму, газу, пилу, небезпеки травми і т.д. Засоби колективного захисту;

- метод В включає в себе ряд методів та інструментів, спрямованих на адаптацію людини до навколишнього середовища і підвищення його безпеки [4, с. 28].

Отже, у сучасній незалежній українській державі відбувається переосмислення і зміна всіх сфер державних структур, включаючи сферу захисту прав людини на території від надзвичайних ситуацій. Тому ефективно забезпечення безпеки життєдіяльності можливе за умов наявності правової бази, завчасного проведення необхідних організаційних заходів захисту, підготовки сил та засобів безпеки, управління безпекою на всіх рівнях державної структури.

Список використаної літератури

1. Калізін Ю. Вплив курсу БЖД на формування психології безпеки життя студентської молоді / Ю. Калізін, А. Гасан //Формування здорового способу життя студентської молоді: реалії та перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ.конф.,(Полтава, 24-25 груд. 2002 р.) / ред. В.О.Пащенко ; Полт.держ. пед.ун-т ім. В.Г.Короленка.-Полтава,2003. – С.141–147.
2. Ковжого С.О. Безпека життєдіяльності. Навч. пос. / С.О. Ковжого, О.Д. Малько, А. М. Полежаєв. – Х.: Право, 2014. – 304 с.
3. Козяр М.М. Основи охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту населення. Навч. пос. / М.М. Козяр, Я.І. Бедрій, О.В. Станіславчук. – К.: Кондор, 2014. – 458 с. 3. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності. Навч. пос. / Д.В. Зеркалов. – К.: Основа, 2011. – 526 с.
4. Лутак Н.Г. Студентський молоді-міцні знання з безпеки життєдіяльності / Н.Г. Лутак // Безпека життєдіяльності.-2013. – №5. – С.16–18.
5. <https://www.president.gov.ua/documents/constitutio>.